

Anton Leban se je rodil v Kanalu na Goriškem, kjer mu je oče Valentin učiteljeval 1849. leta. Leta 1859. je prišel oče Valentin na goriško normalko, ki se je kasneje pretvorila v vadnico. V Gorici so se izobraževali vsi štirje Valentinovi sinovi: Avgust, znani glasbeni in vadiški učitelj, Anton, odlični šolnik in pedagoški pisatelj, Fran, bivši deželno-sodni oficial in Janko, šolski upravitelj mladinski pisatelj in skladatelj. Izmed štirih bratov živi danes samo še Janko, ki bo aprila meseca praznoval 70-letnico svojega rojstva in 55-letnico literarnega delovanja. Oče Valentin je želel, da bi mu dva sinova postala duhovnika, dva pa učitelja; pa človek obrača, Bog pa obrne. Le Anton in Janko sta postala učitelja po očetovi želji. Avgust in Fran pa nista postala to, kar je oče Valentin želel.

Anton Leban je s prav dobrim uspehom dovršil četrti razred takratne šestrazredne realke ter potem vstopil na goriško učiteljsko. Doprivši učiteljske, ni takoj dobil službe, nego je leto dni supralr bolehnega očeta v Gorici. Potem pa je dobil službo v Medani v goriških Brdih. Odondot je šel v Mozirje na Štajersko, kasneje v Ribnico (v slovenjegraški okraj). Potem se je vrnil na Primorsko kot učitelj v Sežani, odtod pa je prišel za nadučitelja v Komen, kjer je služboval 30 let; ob upokojenju je dobil naslov šolskega ravnatelja.

Anton Leban je bil jako načitan mož, imel je lepo knjižnico ter se je s pridom zanimal za vse pojave na šolskem in literarnem polju. Bil je dolgoletni predsednik učiteljskega društva za sežanski okraj in zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu. Tudi kot pedagoški pisatelj se je poizkušil. V Komnu je vsako leto v »Šolskih poročilih« priobčil kak aktualen pedagoški spis. V »Slov. učitelju« (Lapajnetovem) je priobčil spis: »Kako bi se ljudstvo dalo pridobiti za šolo?«, »Fizika v narodni šoli« itd. V goriškem listu »Šola« je priobčil spis »Trobenica, Netopir«, v »Učiteljskem Tovarišu« »O posrednem in neposrednem pouku«, v »Popotniku« »Šolski izprehodi«, »Nekaj statistike o ljudskem šolstvu v Avstriji« itd. Dobro bi bilo vse te pedagoške članke zbrati in izdati v posebni knjigi. Anton Leban je tuptam pisal tudi v mladinski list »Vrtec« in »Zvonček« ter bil dopisnik raznim listom: »Slov.Nar.«, »Soča«, »Edinosti« itd. Anton Leban je bil neomajen narodno-napreden učitelj. V Avstriji je bil odlikovan z zaslužnim križcem s krono in z zaslužno svetinjo za 40-letno uspešno delovanje; imel je tudi nebroj pohvalnih dekretov.

Rekel sem že, da je bil Anton Leban jako načitan mož. Čital je zmerom s svinčnikom v roki ter si imenitne izreke zabeleževal. Tako si je bil pridobil tako spretnost, da je citiral v več jezikih misli raznih pisateljev in pesnikov; bil je v tem oziru »živ citatni zakladnik.«

Za vojne je moral s soprogo in hčerko bežati pred Italijani, ki so mu stanovanje v Komnu malone opustošili, posebno privoščivši si njegovo obširno biblioteko. Zavetje je dobil v Stični. Ko pa mu je umrla žena, je to moža silno potrla. Bolezen na jetrih, še bolj pa dušna depresija je moža uničila. Tudi se mu ni izpolnila želja, da bi njegova hčerka dobila učiteljsko službo v Stični, da bi tako zopet našel lastno domačnost, lastno ognjišče.

Njegov pogreb je bil lep, a bil bi še lepši, da je vest o njegovi smrti dospela pravočasno v širšo javnost. Mešani zbor mu je zapel tri žalostinke (doma, v cerkvi in na grobu). Bodi vrlemu možu lahka zemlja in časten spomin!

— **Prešelitev.** Pisarna Jugoslovenske Matice se je preselila v poslopje Jadransko-podunavske banke, Šelenburgova ulica 7/II.

— **II. književna tombola** je doigrana. Zadetih je bilo 150 amb, 120 tern, 80 kvaterov, 50 činkvinov in 5 tombol. Tombole so zadeli: 1. ga. Nada dr. Fedranova iz Ljubljane, 2. šolsko vodstvo Podzemelj, 3. Ivanka Simčič iz Maribora, 4. gospa Josipina Valenčič iz Ljubljane in 5. gosp. Anton Potočnik, okrajni sodnik v Soštanju.

— **V večjem mestu Slovenije** je odati trgovski lokal za specerijsko in delikatesno trgovino. Tam je že bila dobro vpeljana taka trgovina in želeli je, da najame ta lokal trgovec - strokovnjak. Pojasnila daje Jugoslovenska Matica v Ljubljani.

— **Kvas na korist Jugoslovenske Matice.** Tvrška M. Žigon v Škofji Loki je nakazala Jugoslovenski Matici znesek 1000 Din kot odpadajoči odstotek v času od 1. oktobra do 31. decembra 1924 prodanega kvasa. Imenovana tvrška je v skupnem nakazala Jugoslovenski Matici že nad 13.000 Din. Tvrško priporočamo vsem trgovcem, pekarjem in gospodinjam. Kupujte kvas te tvrške, ker s tem podpirate Jugoslovensko Matico.

— **Metliška osnovnošolska mladina** je nabrala za pirhe neodrešenim bratcem 250 Din in za Francoski dan 50 Din. Živel!

— **Mladina osnovne šole na Gomilskem** je darovala letos za pirhe Jugoslovenski Matici 108 Din, za namen »Francoskega dneva« pa 32 Din 50 para.

— **Poverjeniki okrajnega učiteljskega društva za ljubljansko okolico** se prosijo, da napišejo na zadnji strani položnice imena članov, za katere se pošilja članarina. — Novodošli člani naj se prijavijo za sprejem pri predsedniku tovarišu Korbarju v Zgornji Šiški.

Izredno učinkujoče zdravilo proti vsem vrstam revmatizma. V dobi za minulo strašno svetovno vojno trpi naš narod mnogo na revmatizmu, a večidel teh bolnikov še danes ne ve, kako lahko in hitro se ta bolezen ozdravi z zdravilom Radio-Balsamica dr. Rahlejeva. Že v Rusiji je dr. Rahlejev posvetil vse svoje moči proučevanju tega zdravila in dosegel izredno velike uspehe. Ko je pred dvema letoma začel preizkuševati svoje zdravilo v Sloveniji, ima danes tudi pri nas zaznamovati neverjetno lepe rezultate. Ni čuda torej, da je danes njegovo zdravilo priznано vseobče kot edino in najbolje sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Njegovo izredno učinkovitost najbolj potrjujejo številna priznanja profesorjev in zdravnikov kakor zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov.

Radio-Balsamica izredno hitro deluje in ne pušča nikakih sledov na koži ne na srcu in je popolnoma neškodljiv. Po uporabi dveh do treh steklenic Radio-Balsamica se ozdravi vsak, tudi najstarejši revmatizem.

Imenovanja in napredovanja.

— **Učiteljska imenovanja.** Na predlog velikega župana v Ljubljani je imenovala ministrstvo prosvete: Za stalno učiteljico v Artičah **Vido Hiršman**, učiteljico v Globokem; za stalnega učitelja in šolskega upravitelja v Kalu pri St. Janžu **Janka Majenška**, šolskega upravitelja v St. Peter pri Novem mestu; za stalno učiteljico v Dol. vasi pri Ribnici **Reziko Nadler**, učiteljico v Ribnici; za stalno učiteljico v Loškem potoku **Ivano Ambrožič**, učiteljico v Ribnici in **Rožo Medič**, učiteljico v Koprivniku, za stalno učiteljico v Ribnici **Miro Klun**, učiteljico v Loškem potoku; za stalno učiteljico v Koprivniku **Leopoldino Merala**, učiteljico v Ribnici; za stalnega učitelja v Oneku **Celestina Perhavca**, učitelja v Ribnici; za stalno učiteljico v Čatežu pri Veliki Loki **Ano Kren**, učiteljico v Kočevski Reki; za stalno učiteljico v Sodratici **Adelo Vebler**, učiteljico v Kočevski Reki; za stalno učiteljico v Trniču **Heleno Kreiner**, učiteljico v Stari Cerkvi; za stalno učiteljico v Mozlju **Franjo Ekert**, učiteljico v Stari Cerkvi; za stalnega učitelja v Kočevski Reki **Slavka Cotmana**, učitelja v Nemški Loki; za stalno učiteljico v Boštanju pri Savi **Milko Kočever**, učiteljico v Studencu; za stalno učiteljico v Studencu **Maro Manfireda**, učiteljico v Zidanem mostu; za stalnega učitelja v Vidmu pri Krškem **Gojmiru Aparnika**, učitelja v Boštanju; za stalnega šolskega upravitelja v St. Petru pri Novem mestu **Ivana Kraljika**, šolskega upravitelja v Žužemberku; za stalno učiteljico v Kranjski gori **Mihaelo Robič**, učiteljico v Dovjem. — Upokojena je **Klementina Piki-Kos**, učiteljica v Zalogu pri Komendi.

Kdo izmed tovarišev ali tovarišic bi mogel preskrbeti bivši moji učenki

SLUŽBO UČENKE V TRGOVINI.

Deklica je stara 15 let, zdrava in krepka ter hči poštenih staršev.

Ponudbe prosim na naslov: **Dragica Grilčeva**, šol. upraviteljica, Studenec, p. Sevnica.

Pristopite k „Jugoslovenski Matici“!

Učiteljska gospodarska organizacija.

Učiteljski dom v Mariboru

je imel dne 25. marca t. l. svoji III. občni zbor.

Udeležba je bila prav povoljna, kajti od učiteljskih društev mariborske oblasti so bila zastopana razen treh vsa. Vrh tega so se zboru udeležili g. ravnatelj Voglar, gosp. srezki prosvetni referent Lichtenwallner ter mnogo tovarišev in tovarišic iz Maribora in okolice in več gojenk državnega ženskega učiteljskega društva.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da je že 17 učiteljskih društev korporativno pristopilo k tej važni gospodarski ustanovi, kar gotovo vzpodbudi še ostala 4 društva, da jim skoraj sledijo.

Lepi udeležbi je bil primeren tudi mirni in stvarni potek zborovanja.

Po predsednikovem pozdravu in poročilu se je najprej prečital in odobril zapisnik poslednjega občnega zbora.

Nato je podal tajnik kratko poročilo o delovanju društvenega vodstva. Navedel je korake, kateri so se napravili v prid društva, naštel okrožnice, ki so se razposlale in omenil, da povzročujejo zamudniki mnogo neprijetnega dela. Daje je poročal, da je vodstvo Učiteljskega doma resno razmotrivalo vprašanje, kako bi bilo mogoče že s prihodnjim šolskim letom začeti s smotreno podporo učiteljskih in končno je še naznanil, da bode Učiteljski dom do jeseni izdal k zemljevidu Prekmurja popis tega malo znanega dela naše domovine in da bode založil tudi zbirko pravljic in pripovedk iz mariborske oblasti kot čtivo in kot pripomoček pri pouku domovinoslovja. Zato se tovarišice in tovariši prosijo, da zbirajo v svojih službenih krajih primerne pravljice in jih pošljejo društvenemu vodstvu, oziroma da naznanijo, v katerem delu so že priobčene. — Svoje poročilo je tajnik sklenil z opombo, da učiteljsko sicer prav marljivo dela za druge, da pa na sebe pre malo misli.

Splošno zadovoljnost je vzbudilo izčrpno blagajnikovo poročilo, iz katerega je razvidno, da se je premoženje Učiteljskega doma od 1. marca 1924 do konca leta zvišalo od 65.000 Din na 130.000 Din. Gmotno stanje bi pa bilo veliko ugodnejše, ako bi ne bilo brezbriznih plačnikov in če bi se založeni zemljevidi povsod uvedli. Tudi pusti mnogo tovarišev prhneti državne obveznice v predalih in niti ne vzdiguje obresti, namesto da bi jih žrtvovali Učiteljskemu domu. — Na predlog nadzorstva se je izrekla blagajniku zahvala za njegovo trudapolno in vestno poslovanje.

Jako živahen razgovor se je vnel pri določitvi članarine. Predsednik je naznanil odborov nasvet, naj za letos ostane dosedanji letni prispevek 10 Din, zastopnica ljutomerskega učiteljskega društva je poročala, da želijo tamošnji tovariši primerno zvišanje, a nas stari borec in vodja Rajšp je s krepkimi besedami utemeljeval svoj predlog, da se člana

narina takoj zviša na 100 Din in da se naj polovica uporabi za podporo učiteljskega naraščaja. Soglasno je bil sprejet predlog tovariša Skale: Predlog tovariša Rajšpa, da se zviša članarina na 100 Din, se sprejme pogojno. Učiteljska društva je vprašati, če soglašajo s predlogom, oziroma naj sklepajo o višini letnega prispevka Učit. domu in nato se naj članarina definitivno določi. Tudi je bil sprejet Rajšpov dodatni predlog, naj se na učiteljska društva vpliva, da bodo uvidela nujno potrebo zvišanja članarine za Učiteljski dom.

Volitev vodstva se je izvršila z vzklikom in je bil soglasno izvoljen stari odbor; le namesto tovariša Lešnika, ki zapusti Dravsko dolino, katero je zastopal, se na novo izvolil tovariš Šerbec.

Končno se je sprejel predlog tovariša Muzka, da najmi Učiteljski dom med učiteljsvom brezobrestna posojila po 100, 500 in 1000 Din.

Po občnem zboru se je še vršil razgovor o akciji za podporo učiteljskih in so se storili ukrepi, od katerih pričakujemo sadu že v začetku prihodnjega šolskega leta.

— **g Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta** je daroval **Ciril Kopitar**, učitelj meščanske šole na Jesenicah, državno obveznico z dvema zapadlima kuponoma v znesku 107 Din; učiteljsvo osnovne šole v Litiji pa je po **J. Zupančiču** naklonilo za pirhe 57 Din, in sicer so dali: **Ivan Bezeljak**, šolski nadzornik, 18 Din; **Bernard Andoljšek**, šolski upravitelj, 7 Din; učiteljica **Franja Bezeljakova** 8 Din; po 3 Din učiteljice: **Hermína Breindlova**, **Marija Kalinova**, **Viktorija Nadaličeva** in učitelj **Jože Zupančič** 15 Din.

Letošnji darovi znašajo 3473.50 Din. — Društvo se vsem darovalkam in darovalcem najpristroneje zahvaljuje, prosi nadaljnje blagonaklonjenosti in vošči vesele velikonočne praznike!

— **g Učiteljska samopomoč.** Dne 7. aprila 1925 je šelo društvo 1013 članov. Priglašeni in sprejeti je okrog 150. Pozivam vse priglašence, ki so prejeli položnice za poravnavo sprejemnih pristojbin, da nakažejo te zneske. Prijave brez nakazil prijavitelcem prav nič ne koristijo; že sprejete prijavitelce se vpiše v člansko knjigo šele takrat, ko poravnajo sprejemne pristojbine ali vsaj en obrok teh. — Od 1. januarja 1925 do danes sem vpisal v člansko knjigo 267 novih članov. **Žal, da moram omeniti, da se je 9 članov vsled malobrižnosti za društvene obveznosti moralo črtati iz članske knjige.** — Nova, oziroma po izrednem občnem zboru z dne 1. februarja 1925 popravljena pravila so bila predložena politični oblasti v odobrenje. Pozivam vse one, ki se mislijo priglasiti za sprejem, da store to takoj; pozneje bo članski prispevek za vsak smrtni slučaj 5 Din, zato tudi sprejemne pristojbine precej večje. Vesela aleluja!

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

POŠTNI ČEK. RAČ. 10.761 REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO TELEFON ŠTEV. 312

VABILO

na

XXII. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo

v nedeljo, dne 3. maja 1925, ob 10. uri v Ljubljani, Franciška ulica šte. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Čitanje revizijskega zapisnika Zveze slov. zadrug v Ljubljani z dne 28. nov. 1924 in ukrepi na njega temelju.
3. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1924.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev nadzorstva za dobo enega leta.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.